

CHALOUPKOVÁ / HOLÝ / URBÁNEK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Ministerstvu životního prostředí ČR
prostřednictvím
Krajského úřadu Ústeckého kraje
(odbor životního prostředí a zemědělství)

Velká Hradební 3118/48
400 02 Ústí nad Labem

Zasíláno datovou schránkou

sp.zn.: KUUK/9791/2019/ZPZ/PO-093
č.j.: KUUK/60054/2019/ZPZ

V Praze dne 28. 5. 2019

Věc: Odvolání společnosti BIOPLYN ENERGY s.r.o. proti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje - odbor životního prostředí a zemědělství ze dne 13. 5. 2019

**Odvolaatel: BIOPLYN ENERGY s.r.o., IČO: 27314413,
Podhoří 400/38, Všebořice, 400 10 Ústí nad Labem,
zastoupena JUDr. Petrem Holým, advokátem, ev. č. ČAK 04455,
se sídlem Na Kozačce 7, 120 00 Praha 2, ID datové schránky: zs3hh5d.**

Odvolaateli bylo dne 14. 5. 2019 doručeno rozhodnutí ze dne 13. 5. 2019, kterým bylo rozhodnuto, že *„movitá věc, tvořená kapalným produktem anaerobní fermentace odpadů (digestátem, fugátem), vznikajícím při provozu bioplynové stanice provozované na p.p.č. 78/15 k.ú. Dělouš, společností BIOPLYN ENERGY s.r.o., se sídlem Podhoří 400/38, 400 10 Ústí nad Labem - Všebořice, IČ 27314413, jako zařízení k využívání odpadů (CZU01015) na základě souhlasu Krajského úřadu Ústeckého kraje č.j. 3401/ZPZ/2015/PZ-2645 ze dne 10. 12. 2015 a jeho změny ze dne 6. 4. 2016 se ve všech svých formách a nezávisle na době svého vzniku či způsobu přepravy a skladování považuje za odpad“.*

BIOPLYN ENERGY s.r.o. podává proti tomuto rozhodnutí v zákonné lhůtě odvolání.
Odvolaatel napadá rozhodnutí v celém rozsahu.

I.

Krajský úřad Ústeckého kraje (dále jen „Úřad“) své rozhodnutí odůvodňuje s odkazem na ustanovení § 3 odst. 6 písm. b) a d) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, v podstatě tak, že *pro digestát nebyl v období 2017 a 2018 trh či poptávka, a že digestát má s ohledem na stížnosti na obtěžující zápach a stanovisko dodavatele provozního monitoringu nepříznivé účinky na životní prostředí a lidské zdraví.*

Sídlo :
Na Kozačce 1289/7
120 000 Praha 2 Vinohrady
Tel: +420 223003031

www.akchu.cz

Advokáti:
JUDr. Helena Chaloupková, IČ: 16164067, ev.č.ČAK 03615
helena.chaloupkova@akchu.cz
JUDr. Petr Holý, IČ : 66240352, ev.č. ČAK 04455
petr.holy@akchu.cz
Mgr. Jiří Urbánek, IČ : 71469516, ev.č. ČAK 12148
jiri.urbanek@akchu.cz

II.

Pokud jde o procesní stránku věci, odvolatel uvádí, že bezodkladně dodal Úřadu dokumentaci, která byla požadována, přičemž následně po oznámení Úřadu ze dne 29. 4. 2019, kde byla odvolateli poskytována nejistá lhůta k vyjádření v řádu dnů („*předpokládaný termín rozhodnutí je po dni 6. 5. 2019*“), což reálně umožňovalo nahlédnutí do spisu jen ve čtvrtek 2. 5. či v pátek 3. 5. 2019, požádal o poskytnutí lhůty k vyjádření a doplnění důkazních návrhů, což i náležitě odůvodnil, avšak Úřad toto ignoroval.

K procesní či formální stránce rozhodnutí odvolatel ještě uvádí, že rozhodnutí se fakticky zabývá digestátem v roce 2017 a 2018, ale ve výroku je obecné kategorické tvrzení, že *digestát z provozu odvolatele se považuje za odpad*. Toto odvolatel principiálně a obecně považuje taktéž za vadu rozhodnutí, neboť zákon o odpadech není postaven na absolutní kategorizaci věcí jakožto odpadu.

Na určitou nestandardnost celé věci ukazuje i průběh kontroly provedené v areálu bioplynové stanice Všebořice dne 28. 1. 2019.

Při této kontrole byl jednatelem odvolatele Ing. Petrem Sílešem zástupci Úřadu vysvětlen celý výrobní proces na bioplynové stanici (dále jen „BPS“), souvislosti s biologickým dozorem a jeho řešením v rámci biologie i vztah odvolatele a zemědělských farem, které na své pozemky přijímají digestát. Zástupce Úřadu se však při tomto setkání vůbec nezmínil, že obdržel stížnosti na zápach digestátu, o které zejména opírá předmětné rozhodnutí.

Současně jednatel BIOPLYN EBNERGY s.r.o. Ing. Petr Síleš upozornil zástupce Úřadu, že mu v prosinci 2018 byl diagnostikován rakovinový nález, že celý měsíc leden 2019 chodí na předoperační vyšetření, že dne 18. 2. 2019 nastupuje do nemocnice na operaci a že neví, jak bude dlouho v pracovní neschopnosti nebo rekonvalescenci, nicméně Úřad následně konstatoval, že odvolatel měl dostatek času nahlédnout do spisu.

Za velmi znepokojující pak považuje odvolatel konstatování zástupce Úřadu (RNDr. Tomáš Burian) učiněné na setkání dne 28. 1. 2019, že má jakési politické zadání a tento případ musí vyřešit.

V této souvislosti pak ještě odvolatel doplňuje, že dne 25. 3. 2019 (cca v 8.00 hod.) byl jednatel Ing. Petr Síleš telefonicky kontaktován Ing. Janou Polákovou z ČIŽP - oddělení ochrany ovzduší Ústí nad Labem s tím, že v uplynulém týdnu obdržela podnět, že odvolatel vyvážel digestát na pozemky HS Cínovec v oblasti Chabařovic a že si tedy před zahájením kontroly přijela osobně prohlédnout dané pozemky. Ing. Poláková sdělila, že aplikace je v pořádku a žádný zápach nebo aroma, na který byl dán podnět kontroly na ČIŽP, necítí.

III.

Úřad zcela nesprávně aplikoval ustanovení § 3 odst. 6 zákona o odpadech, ačkoli jeho aktuální znění obsahuje v ustanovení § 3 odst. 5 úpravu institutu tzv. vedlejšího produktu, kterým je právě i digestát (či jinak nazýván jako fugát) vznikající při výrobě elektrické energie a tepla (při provozu BPS). Úřad měl tedy věc posuzovat dle ustanovení § 3 odst. 5 zákona o odpadech.

Digestát je v souladu se zákonem č. 156/1998 Sb., o hnojivech, registrován Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským jako organické hnojivo, jehož použití je jednoznačně objektivně pozitivní, neboť navrací do půdy jednak organickou složku, která je zásadní pro kvalitu půdy i její schopnost zadržovat vláhu, ale i další důležité hnojivé prvky a mikroprvky, pro které je na zemědělské půdě ceněn. Takto komplexní hnojivo, jakým digestát je, ani není možné nahradit jinými hnojivy.

Kromě celé řady odborných publikací na toto téma odkazuje odvolatel např. na projekt Technologické agentury České republiky TA02020123 („Půdoochranná technologie, energeticky úsporné skladování, využití hlíz a natě brambor s ohledem na snížení závislosti na fosilních palivech a ochranu životního prostředí“, za podpory Ministerstva zemědělství na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace Výzkumného ústavu bramborářského Havlíčkův Brod), kde je v této souvislosti uvedeno mj., že „*digestát je pouze vedlejší produkt výroby bioplynu. Vzhledem k blízkému složení s kejdou skotu je to zdroj cenných minerálních látek, zvláště bezprostředně přístupného dusíku, draslíku a dalších (mikroprvků – Zn). Z hlediska environmentálního jde o navrácení a opětovné využití živin do půdy*“.

Byť je jistota (a nikoli jen možnost) dalšího využití a přínosnosti dalšího využití dále nezpracovaného digestátu zjevná již z jeho registrace jakožto organického hnojiva, bylo by zřejmě namístě učinit v tomto smyslu případně znalecké posouzení, což by odvolatel i navrhl, pokud by k tomu dostal časový prostor, jak žádal.

Pokud jde o ekonomické parametry vztahu mezi odvolatelem a třetími osobami, nejsou tyto s ohledem na ustanovení § 3 odst. 5 zákona o odpadech nijak relevantní, nicméně vždy je třeba ekonomickou výhodnost pro odvolatele vnímat nikoli jen v kontextu fakturovaných částek ale i v další navazující spolupráci se zemědělskými podniky.

IV.

Pokud jde o argumentaci ve smyslu stížností na zápach a obsahu těkavých látek v digestátu, je třeba říci, že provoz bioplynové stanice odvolatele (a navazující využití digestátu) byl spuštěn již v roce 2014, nicméně o údajných stížnostech na zápach se odvolatel dozvěděl až v souvislosti s tímto řízením. Sám odvolatel žádné přímé stížnosti neobdržel. To vše samo o sobě vzbuzuje pochybnosti o původu a účelovosti stížností a bylo by případně namístě učinit i důkazy výsledkem těchto stěžovatelů.

Odvolatel dále uvádí, že žádná norma nestanoví jakýsi limit obsahu těkavých látek v digestátu a je tak zcela zavádějící a neopodstatněné tvrzení Úřadu, že je opakovaně překračována horní mez optimálních koncentrací. Dle podmínek registrace hnojiva má provozovatel povinnost pravidelně zjišťovat kvalitu digestátu v koncovém skladu, zda jeho hodnoty odpovídají parametrům registrovaného hnojiva, což také činí.

Dne 11. 9. 2018 byla provedena kontrola BPS ze strany Ústřední kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského – ÚK ZÚZ Chrastava (Ing. Lenka Štapařová a Ing. Ludka Víchová) s výsledkem, že nebylo zjištěno žádné porušení kontrolních požadavků. Na to navázala další kontrola dne 9. 10. 2018 (Ing. Lucie Líbalová a Ing. Ludka Víchová), kde předmětem kontroly bylo i odebrání digestátu z koncového skladu. Opět nebylo zjištěno žádné porušení kontrolních požadavků.

Odvolatel opakovaně zdůrazňuje, že digestát je certifikované organické hnojivo, přičemž organická hnojiva jsou používána v zemědělství od nepaměti a patří k venkovu obdobně jako např. chov hospodářských zvířat (či jiná organická statková hnojiva jako kejda, močůvka nebo hnůj), čili stížnosti na zápach jsou ve své podstatě v rozporu s životem na venkově a sami o sobě bez dalšího nemohou vést k závěru, že digestát vede k nepříznivým účinkům na životní prostředí nebo lidské zdraví, ani k tak zásadnímu rozhodnutí, jako je určení digestátu za odpad.

Úřad v této souvislosti pomíjí právní úpravu, která se týká emisních limitů pro látky obtěžující zápachem (zákon č. 201/20012 Sb., o ochraně ovzduší, vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu), a která je relevantní pro případné řešení takových problémů a chybně aplikuje zákon o odpadech.

Úřad pomíjí i to, že lze učinit technické měření zápašných látek podle ČSN EN 13725 (834781) Kvalita ovzduší – stanovení koncentrace pachových látek dynamickou olfaktometrií (VVÚZT Praha Ruzyně). Taková zkouška se provádí po aplikaci digestátu na zemědělské pozemky.

V.

Odvolatel uvádí, že provozní monitoring slouží pro optimalizaci fermentačního procesu, zejména z hlediska skladby zpracovávaného materiálu, kterým je v nemalé míře i organický odpad z Ústí nad Labem a okolí, přičemž složení digestátu v tomto smyslu souvisí se složením zpracovávaného materiálu.

Monitoring se navíc týká digestátu, který je ještě dále umístěn ve fermentačních nádobách, kde probíhá dokončení fermentačního procesu a dále pak ve skladovacích jímkách, čili jeho složení se tak ještě mění.

BPS Všebořice je jedna z mála jednotek, které přijímají biologické odpady na likvidaci od různých státních i privátních organizací a subjektů, jak to nařizuje evropská legislativa a legislativa ČR na likvidaci biologických odpadů. Odvolatel spolupracuje v této oblasti se všemi společnostmi, které se profesně zabývají likvidací odpadů a sběrem tzv. gastro odpadů pod kódem 200108 ze stravovacích zařízení, škol a školek Ústeckého kraje (Márium pedersen, AVE, FCC, SUEZ, Purum a další), stejně tak jako napřímo s potravinářskými firmami (Glencore, Nestle, Čerozfrucht, P+P ovoce a další). Tím se BIOPLYN ENERGY s.r.o. řadí ke společnostem, které zpracovávají suroviny 2. generace a vyrábějí z nich elektrickou a tepelnou energii. Současně je BPS Všebořice jeden z mála provozů, který může předělat výrobu bioplynu na separaci na biometan a zásobovat tak například celý dopravní podnik měst Ústí nad Labem, Teplice, Děčín, Litvínov a další, PHM biometan a snížit tak zásadně emise CO₂ v těchto městech u autobusů nebo nákladních automobilů.

VI.

Odvolatel uvádí, že posuzování digestátu v kontextu zákona o odpadech a dokonce určení, že se digestát považuje za odpad, je zásadní i z obecného pohledu všech provozovatelů bioplynových stanic a účelu jejich provozu, kde se velmi často likviduje právě i organický materiál, který není vhodný na jiné využití (např. gastro odpad), přičemž kvalifikace digestátu jako odpadu (a s tím spojené náklady) by v podstatě znamenalo znemožnění aktuálního využívání digestátu. Přitom jak Česká republika, tak Evropská unie usilují o zamezení skládkování organických hmoty a naopak o její využití v rámci cirkulární (oběhové) ekonomiky (circular economy).

Použití digestátu jakožto hnojiva je tedy v souladu s koncepcí EU ohledně cirkulární ekonomiky, která výslovně zahrnuje použití digestátu právě jako hnojiva. Koncept cirkulární ekonomiky je integrální součástí udržitelného rozvoje a zahrnuje i způsoby zkvalitňování životního prostředí pomocí zvyšování efektivity produkce a v důsledku toho navracení organických látek a dalších cenných hnojivých prvků a nutriet do zemědělské půdy. Digestát zajišťuje úsporu hnojiv vyráběných z nerostných surovin a tím výrazně snižuje emise a dopad na životní prostředí, ke kterému dochází právě těžbou a zpracováním surovin určených k výrobě hnojiv. S odkazem na Směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/851, která patří do „balíčku oběhového hospodářství“ je právě kompostování a digesce správným postupem a členské státy mají za povinnost podporovat tyto technologie a zavádět oddělené sběry bioodpadu právě pro účely recyklace této hmoty na zemědělské pozemky. Z tohoto titulu je závěr KÚ naprosto nepřijatelný a je v rozporu s myšlenkou oběhového hospodářství vyjádřenou citovanou směrnicí a současně proti snaze Ministerstva životního prostředí, které nejen ve smyslu článku 22 směrnice, zavádí relevantní legislativně závazné postupy.

V této souvislosti je v souladu s projektem „VYBAVENÍ BIOPLYNOVÉ STANICE V ÚSTÍ NAD LABEM, č.p. 27943923, prioritní osa: 4 zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží“ realizovaného z operačního programu životního prostředí odvolatel povinen navýšit kapacitu o 3 650t/rok a dodat do BPS Všebořice navýšené množství bioodpadů odpadů z toho min. 50% BRKO na vstupu do zařízení a vyrobený digestát z těchto odpadů použít na hnojení zemědělské půdy. Odvolatel pak každoročně tyto údaje uvádí do monitorovací zprávy projektu pro SFŽP (MŽP).

VII.

Na základě výše uvedeného navrhuje odvolatel, aby bylo rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, ze dne 13. 5. 2019, sp.zn.: KUUK/9791/2019/ZPZ/PO-093, č.j.: KUUK/60054/2019/ZPZ, zrušeno.

JUDr. Petr Holý
advokát.